

ÇOCUK HAKLARI

Madde 1 Bu Sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.

- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, 1989

Çocuklar toplumun en önemli parçasıdır. Çocuklar toplumun en küçük yaştaki grubu olsa da toplumun geleceğini azımsanmayacak ölçüde etkiler.

Hak ve özgürlüklere saygılı, demokratik vatandaşlardan oluşan bir toplum inşa edebilmek için öncelikle çocukların ihtiyaçları dikkate alınmalı ve buna göre hareket edilmelidir. Çünkü insan çocukluk çağında yaşadıklarıyla tecrübeler biriktirerek yetişkin olur ve çocukluk yaşantıları gelecek kararlarını şekillendirmede etkilidir.

Çocuğun yüzyılı olarak kabul edilen 20. yüzyıldan sonra 21. yüzyılda da çocuğun önemi ve değeri toplumun tüm kesimlerinde anlaşılmaya başlamıştır. Çocuğun gelişimi, kişiliğinin olgunlaşması, her alandaki ihtiyaç ve gereksinimleri ile davranış özellikleri bilimsel olarak incelenmeye devam etmiştir. Günümüzde çocuk, toplumun geleceğinde yer alacak en önemli insan kaynağı olarak kabul edilmektedir

Çocuk Hakları Sözleşmesi, uluslararası düzeyde kabul görmüş ve 193 ülke tarafından onaylanarak uygulanmaya başlamıştır. Ülkemiz de bu sözleşmeyi 27 Ocak 1995 tarihinde onaylamıştır.

Çocuklar hangi haklara sahiptir?

Dünyadaki neredeyse tüm ülkeler 1989 Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi (ÇHS) yürütmeyi kabul etmiştir. Bu Sözleşme; sivil, kültürel, ekonomik, siyasi ve sosyal haklar olduğu gibi insancıl hukuk da dâhil, sadece çocukları ilgilendiren tüm uluslararası insan haklarını kapsamak üzere geliştirilmiş ilk araçtır.

Sözleşme'nin dört adet yol gösterici ilkesi bulunmaktadır ve bu ilkeler hakların tümünün yerine getirilmesi için temel gerekliliklerdir. Bu ilkeler:

Ayrımcılık yapmama: ÇHS'nin 42 maddesi dinleri, ırkları veya yetenekleri ne olursa olsun; ne düşündükleri veya söyledikleri gözetilmeksizin; kültürleri ne olursa olsun; kız veya erkek, zengin veya fakir fark etmeksizin TÜM çocukların haklarına ilişkindir.

Çocuğun üstün yararı: Çocukları etkileyebilecek yönde verilen her karar veya yapılan her işlem her zaman için onların üstün yararına öncelik tanınmalıdır.

Çocuğun varlığını ve gelişimini sürdürmesini sağlama: Her çocuğun doğal olarak yaşama hakkı vardır. Onlara gelişmeleri ve potansiyellerini gerçekleştirebilmeleri için her fırsatın temin edilmesi, karar verme yetkisine sahip bireylerin sorumluluğundadır.

Katılım: Çocuklar kendi yaşam ve tecrübelerinin uzmanlarıdır ve kendilerini etkileyecek kararlarda onlara danışılması gerekmektedir. Her çocuğun kendi düşüncesini ifade etme hakkı vardır ve haklarının en iyi şekilde nasıl korunacağı ve yerine getirileceğine ilişkin tavsiye ve değerli bilgiler verebilirler.

KAYNAKÇA

- 1) https://www.unicefturk.org/yazi/cocuklar-icin-bilgi?gclid=CjwKCAjwzruGBhBAEiwAUqMR8LCrPtNZIfP_nJDKe_WE5nW_HhsT6YG6W1yhpvOJUWJFQJib_SAYAhoCEIIQAvD_BwE
- 2) Çarıkçı, S. (2019). Çocuk Hakları Eğitimi Programı'nın İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Çocuk Hakları Tutum Ve Farkındalıklarına Etkisi (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).